

ORGANİZASYON

-M

Aşağıdaki boşluk doldurmalı sorular toplam 16 puan değerindedir.

Çevresel belirsizliği azaltmaya yönelik taktiklerden birisinde, çalışanlar tarafından örgüt ve anahtar çevresel öğeler arasında koordinasyon sağlanır. Bu noktada çevredeki değişimler fark edilip örgüte taşınmaya ve örgütün çevresinde meşru olarak algılanmasına yönelik enformasyonun da çevreye aktarılmaya gayret edilir. Çevresel belirsizliği azaltmaya yönelik bu taktiğe adı verilmektedir.

Zaman zaman örgütler belirsizlik ortamında nasıl davranacaklarını bilemediklerinde kendilerine referans aldıkları örgütleri taklit ederler. İşte bu noktada, önce örgütler uyguladığı için takipçi örgütler tarafından benimsenen ancak sıklıkla kendisinden beklenen randıman alamadığı için de hızlıca terk edilen yönetim tekniklerine adı verilmektedir.

İlgili yazına göre, amaçların sağlık olarak belirlenebilmesi için bazı özellikler taşıması gerekmektedir. Bu özelliklerin baş harflerinin bir araya getirilmesi sonrasında "amaçlar olmalıdır" denmektedir. Boşluğa gelmesi gereken ifade nedir?

Bir örgütün içerisinde bulunduğu ruh halidir. Sosyoloji temelli örgüt kültürü kavramına kıyasla daha psikoloji temelli bir kavram olması nedeniyle, değişimi de daha kolaydır. Bahsi geçen kavram olarak adlandırılmaktadır.

Aşağıdaki çoktan seçmeli sorular toplam 24 puan değerindedir. 4 yanlış 1 doğruyu götürür:

1) "The Best Corn Flakes" şirketi, mısır gevreği üretiminde kullandığı mısırın gelecek sene kilo fiyatının artacağını düşünerek, bu seneden fazladan mısır almış ve mısırları fabrikasında depolamıştır. Bu davranış çevresel belirsizliği azaltmaya yönelik hangi uygulama ile tutarlıdır?

- A) Sınır kapsamlama B) Farklılaşma-bütünleşme
C) Kurumsal taklit ☒ D) Hiçbiri

Planlama ve Öngörü

2) Saturn markası, 1970'ler ve öncesindeki dünyada yaşanan petrol krizleri sonrasında, 1980'lerde fiyatı 6.000\$ civarında, benzin tasarruflu araçlar üreterek rakipleriyle rekabet etmeyi planlamaktadır. Ancak 1980'lerin hemen başlarında petrol krizlerinin aşılması ve petrol varil fiyatlarının eski seyrini yakalaması sonrasında şirket fiyatları 8000\$ ile 12000\$ arasında değişen gösterişli araçlar üretmeye başlamıştır. Mintzberg'in stratejinin türlerine ilişkin çalışmasından yola çıkılarak, şirketin sürecin başlarında 6000\$'lık benzin tasarruflu araçlar üretme düşüncesini (stratejisini) aşağıdakilerden hangisi ile ifade etmek doğru olacaktır?

A) Gerçekleşmeyen strateji

B) Beliren strateji

C) Gerçekleşen strateji

D) Hiçbiri

Mintzberg ile strateji

3) Ülkenin en büyük gıda şirketlerinden bir tanesi olan A Gıda İşletmesi, gelir seviyesi düşük bir pazara hitap etmektedir. Pazarın tamamına hitap etme yöntemini tercih eden işletmeye göre, esas önemli olan düşük maliyetli ürünler üretmek değil, ürünlerinin rakiplerin ürünlerinden farklı olduğuna dair müşterileri ikna etmektir. Bu doğrultuda işletmenin kendisine hangi jenerik stratejiyi seçtiği söylenebilir?

A) Maliye liderliği

B) Odaklanma

C) Hız

D) Hiçbiri

4) SNTZ yazılım şirketi, çalışanlarına yüksek derecede önem atfeden (yüksek iç odağa sahip), ancak değişimi de bir gereklilik olarak algılayan (esneklik) bir yapıya sahiptir. Bu doğrultuda şirketin aşağıdaki kültür türlerinden hangisine sahip olduğu söylenebilir?

A) Hiyerarşi

B) Adhokrasi

C) Klan

D) Pazar

5) Aşağıdakilerden hangisi örgütün görev (yakın) çevresinin bir unsuru değildir?

A) Hammade alınan örgütler

B) Örgütün işgücü temin ettiği emek piyasası

C) Ekonomik çevre

D) Örgüt ürün ve/veya hizmetini sunduğu Pazar

ORGANİZASYON

- 1) Çevresel belirsizlik nedir? Boyutları nelerdir (20 puan) Çevresel belirsizlik hakkında örnek veriniz (10 puan)
- 2) Strateji nedir? Özellikleri nelerdir? (20 puan) Strateji hakkında örnek veriniz (10 puan)
- 3) Hükümetlerle olan ilişkiler aşağıdakilerden hangisidir?

☒ A) Politik faktörler	☐ B) Ekonomik faktörler
☐ C) Ekolojik	☐ D) Hiçbiri
- 4) Yabancılaşma deyince akla gelen filozof kimdir?
A) Karl Marx
- 5) Taylor Kurucusudur. (Bilimsel yönetim)
- 6) Yönetimi iskelet oturtan Dır. (Henry Fayol)
- 7) Genelde Avrupalıların kullandığı kuramdır. Buna kuram denir.
(Eleştirel-Postmodern)
- 8) Yetkinin kabul kuramı Chester Barnard ile ilgili bir soru.

- 6) Türkiye'deki devlet üniversitelerinin çevresini çok sayıda (örneğin öğrenciler ve aileleri, vakıf üniversiteleri, YÖK, sanayi, mezun dernekleri vb.) ve birbirinden farklı davranışları olan aktörler oluşturur. Bu durumda, bu çevreyi çevresel belirsizliğin hangi boyutu ile nitelenmek doğru olacaktır?

A) Hareketli

B) Basit

C) Karmaşık

D) Durağan

Aşağıdaki metin tipi sorular toplam 60 puan değerindedir. Metin tipi soruların cevapları kağıdın arkasına da verilebilir.

- 1) Schumpeter'in İnovasyon stratejisinden bahsediniz ve örnekler veriniz (20 puan). Ardından, eğitim sektöründe de yenilikçi olmak mümkün müdür? Yüksek öğretim kurumları bağlamında tartışınız (10 puan)
- 2) Örgüt kültürünün soyut ve somut unsurları hakkında maddeler halinde bilgi vererek (20 puan), Uludağ Üniversitesi'nin kültürüne ilişkin (ya da seçeceğiniz farklı örgütlere) gözlemlerinizi yola çıkarak örnekler veriniz (10 Puan). Bu sorunun cevabı kağıdın arkasına verilebilir.

- 1) Bir otomotiv işletmesinde üretim hattındaki çalışanların çok fazla hata yaptıkları tespit edilmiştir. Yapılan araştırma sonrasında hataların kök nedeninin çalışanların işle ilgili eğitim eksiklerinin olduğu ortaya çıkmıştır. Bu vakadaki örgütsel öğrenme aşağıdaki öğrenme türlerinin hangisi ile açıklanabilir?
- A) Çift döngülü B) Çok döngülü C) Tek döngülü D) Hiçbiri

- 2) İskandinav kültürlerinde insanların iddialaşmaktan ziyade uzlaşmaya önem verdikleri bilinmektedir. Ayrıca toplumda erkek ve kadına belli sabit roller tahsis edilmemiştir. Örneğin bir kadın otobüs şoförlüğü, bir erkek de bebek bakıcılığı yapabilir. Bu açıklamalar İskandinav kültürlerinin hangi özelliğine vurgu yapmaktadır?

☒ Düşük güç mesafesi B) Erkeksi C) Dişil D) Yüksek güç mesafesi

- 3) Aşağıdaki örgüt kuramlarından hangisi doğduğu coğrafya ile diğerlerinden farklılık arz eder?

A) Yeni kurumsalcı kuram B) Kaynak bağımlılığı kuramı
C) Eleştirel-postmodern kuram D) Popülasyon ekolojisi kuramı

- 4) Aşağıdakilerden hangisi bir artifakt değildir?

A) Seremoni-ritüeller B) Varsayımlar C) Marşlar D) Sloganlar

- 5) Aşağıdakilerden hangisi bir örgüt yapısı unsuru değildir?

A) Denetim alanı B) Örgütün ölçeği
C) Yetki devri ve merkezileşme derecesi D) İşbölümü ve uzmanlaşma

- 6) Bir uçak imalat şirketinde temizlikçi olarak görev yapan David, tuvalet kağıtlarından esinlenerek şirketin uçak kanatlarıyla ilgili tasarım problemine bir

çözüm getirmiş ve çözüm gerçekten de şirkete çok önemli katkılar sağlamıştır. Bu hikayedeki David'i örgüt kültürünün hangi ögesiyle tanımlamak mümkündür?

- A) Efsane B) Lider C) Düzen değiştirici E) Kahraman

7) Yabancılaşma kavramı aşağıdaki düşünürlerden hangisine aittir?

- A) Durkheim B) Marx C) Barnard D) Taylor

8) KZZ otomotiv şirketi, çalışanlarına düşük derecede önem atfeden, ancak değişimi de bir gereklilik olarak algılayan (esneklik) bir yapıya sahiptir. Bu doğrultuda şirketin aşağıdaki kültür türlerinden hangisine sahip olduğu söylenebilir?

- A) Hiyerarşi B) Adhokrasi C) Klan D) Pazar

9) Aşağıdakilerden hangisi örgütün görev (yakın) çevresinin bir unsuru değildir?

- A) Hammadde alınan örgütler
B) Örgütün işgücü temin ettiği emek piyasası
C) Ekonomik çevre
D) Örgüt ürün ve/veya hizmetini sunduğu Pazar

10) Türkiye'de küçük, dükkanlı perakendeci olan bakkalların çevreleri az sayıda (örneğin müşteriler, zabıta vb.) ve birbirine yakın davranışları olan aktörlerden oluşur. Bu durumda, bu çevreyi çevresel belirsizliğin hangi boyutu ile nitelemek doğru olacaktır?

- A) Hareketli B) Basit C) Karmaşık D) Durağan

11) "The Best Corn Flakes" şirketi, mısır gevreği üretiminde kullandığı mısırın gelecek sene kilo fiyatının artacağını düşünerek, bu seneden fazladan mısır almış ve mısırları fabrikasında depolamıştır. Bu davranış çevresel belirsizliği azaltmaya yönelik hangi uygulama ile tutarlıdır?

- A) Sınır kapsamlama B) Farklılaşma-bütünleşme
C) Kurumsal taklit D) Hiçbiri

12) Saturn markası, 1970'ler ve öncesindeki dünyada yaşanan petrol krizleri sonrasında, 1980'lerde fiyatı 6.000\$ civarında, benzin tasarruflu araçlar üreterek rakipleriyle rekabet etmeyi planlamaktadır. Ancak 1980'lerin hemen başlarında petrol krizlerinin aşılması ve petrol varil fiyatlarının eski seyrini yakalaması sonrasında şirket fiyatları 8000\$ ile 12000\$ arasında değişen gösterişli araçlar üretmeye başlamıştır. Mintzberg'in stratejinin türlerine ilişkin çalışmasından yola çıkılarak, şirketin sürecin başlarında 6000\$'lık benzin tasarruflu araçlar üretme düşüncesini (stratejisini) aşağıdakilerden hangisi ile ifade etmek doğru olacaktır?

- A) Gerçekleşmeyen strateji
B) Beliren strateji
C) Gerçekleşen strateji
D) Hiçbiri

13) Ülkenin en büyük gıda şirketlerinden bir tanesi olan A Gıda İşletmesi, gelir seviyesi düşük bir pazara hitap etmektedir. Pazarın tamamına hitap etme yöntemini tercih eden işletmeye göre, esas önemli olan düşük maliyetli ürünler üretmektir. Bu doğrultuda işletmenin kendisine hangi jenerik stratejiyi seçtiği söylenebilir?

- A) Farklılaşma
B) Odaklanma
C) Hız
D) Hiçbiri

maliyet

14) Cenk Bey bir X tekstil işletmesine yeni katılmıştır. Kendisine kurum kültürü ile ilgili bir sosyalizasyon eğitimi verilmediğinden, Cenk Bey'in ilk günleri kültürü anlama çabalarıyla geçmektedir. Cenk Bey bu süreçte, bir eyleme geçmeden önce kurumda deneyimli çalışanların tutumlarını gözlemlemekte ve kurum kültürünü daha ziyade bu gözlemlerin sonucunda öğrenmektedir. Cenk Bey'in öğrenme biçimini aşağıdaki öğrenme kuramlarından hangisi ile açıklamak mümkündür?

- A) Nöro-fizyolojik
B) Duyuşsal
C) Davranışsal
D) Bilişsel

ORGANİZASYON

- 1) Aşağıdakilerden hangisi yapısal boyut olan formalizasyonun özelliklerindendir?
A) Yazılı dokümantasyonu ifade eder.
B) Standartlaşma derecesidir.
C) Prosedürler, yönetmelikler ve iş tanımlarını ifade eder.
D) Hepsi
- 2) Hiyerarşik yapının dik olması aşağıdakilerden hangisini ifade eder?
A) Denetim alanının geniş olduğunu
B) Denetim alanının dar olduğunu
C) Denetim alanının sınırlı olduğunu
D) Hepsi
- 3) Yatay farklılaşma neyi ifade etmektedir?
A) Hiyerarşik yapı içindeki kademe sayısı
B) Yatay düzeydeki departman sayısı
C) Hiyerarşik yapıdaki departman sayısı
D) Hepsi
- 4) Coğrafik farklılaşma neyi ifade etmektedir?
A) Organizasyonun yayıldığı coğrafik alan sayısı
B) Yatay düzeydeki departman sayısı
C) Kademe sayısı
D) Hepsi
- 5) Eğer şirket sadece bir ülke değil de birçok ülkeye ve alana işletme açmışsa orada farklılaşma söz konusudur. Boşluğa gelebilecek ifade hangisidir?
A) Dikey
B) Coğrafik
C) Yatay
D) Hepsi
- 6) Eğer yetki üst kademede toplanmışsa orada yapıdan söz edilebilir. Boşluğa gelebilecek ifade aşağıdakilerden hangisidir?
A) Hiyerarşik
B) Yerinden yönetim
C) Merkezci yönetim
D) Hepsi

Ast-üst

- 7) Yetkinin alt kademelere doğru yayılmasıyla yapıdan yapısına geçiş söz konusudur. Boşluğa gelebilecek ifade hangisidir?
- ☒ A) Merkezci / Yerinden Yönetim
- B) Merkezci / Sınırlı Yönetim
- C) Yerinden yönetim / Merkezci
- D) Yerinden yönetim / Kısıtlı yönetim
- 8) Aşağıdakilerden hangisi yetki devrinin başarı koşulları arasında yer alır?
- A) Amaçların belirlenmesi
- B) Astların doğru seçilmesi
- C) Denetim sisteminin kurulması
- D) Hepsi
- 9) Yönetici neden yetkisini devretme korkusu yaşar?
- A) İş kendisinin daha iyi yapacağını düşünmesi
- B) Kariyerinin zarar göreceğinden korkması
- C) Üst kademelere hesap verme korkusu
- D) Hepsi
- 10) Aşağıdakilerden hangisi formalizasyon teknikleri arasındadır?
- A) Eğitim
- B) Ritüeller
- C) Kurallar ve Prosedürler
- D) Hepsi
- 11) Organizasyonların büyümesi ve ürün çeşitliliğinin artması hangi tür organizasyonel yapıdır?
- A) Fonksiyonel
- B) Divizyonel
- C) Matriks
- D) Hibrid
- 12) Organizasyonların daha küçük ve genelde ürün çeşitliliğinin az olduğu organizasyonel yapı hangisidir?
- A) Matriks
- B) Hibrid
- C) Fonksiyonel
- D) Divizyonel
- 13) Merkezci Yönetim ve Yerinden Yönetim türleri iyi bilinmesi gerekiyor (3 soru geldi).

9) Yasa, devlet, ekonominin düzeltilmesi deyince aklımıza hangi faktör gelir?
A) Politik faktörler B) Ekonomik faktörler C) Ekolojik D) Teknolojik

10) Bir işe girerken bir strateji belirlenmemesine rağmen o strateji kendiliğinden oluşuyorsa hangisi olur?

- A) Niyetlenilen strateji B) Kasıtlı strateji C) Gerçekleşen strateji
D) Beliren strateji

11) Aşağıdakilerden hangisi örgütsel yapı unsurlarından değildir?

- A) Formalleşme derecesi B) Bölümlere ayırma
C) Denetim Alanı C) Yanlış cevap

12) Liderlik yaklaşımlarıyla ilgili soru.

- 1) Aşağıdakilerden hangisi transformasyonel liderliğin unsurlarından değildir?
A) Karizma
B) Entelektüel teşvik
C) İlham verme
D) Yanlış şık
- 2) Aşağıdakilerden hangisi transformasyonel liderliğin gelişiminden değildir?
A) Burns
B) Bass
C) Fiedler
D) Avalio
- 3) Bir adam biriyle konuşurken liderliğin zamanla kazanılmadığını doğuştan varolduğunu söylüyor. Bu hangisidir?
A) Özellik yaklaşımı
B) Davranışsal yaklaşım
C) Modern liderlik
- 4) Karizmatik liderliğin kurucusu kimdir?
A) Weber
B) Taylor
C) Fiedler
D)
- 5) Ahmet Bey işe girince başta biraz biliyordu. Gün geçtikçe kendini geliştirmiş ve en iyi biçimde üretim yapmıştır. Buna göre hangi öğrenme türüdür?
A) Tek döngülü
B) Çift döngülü
C) Çok döngülü
D)
- 6) Sürekli iyileştirme ve yenilik ölçümü, çalışma yaşamının kalitesine ilişkin ölçüm hangisiyle yapılır?
A) Etkinlik ölçümü
B) Verimlilik ölçümü
C) Karlılık ölçümü
D) Hepsi
- 7) Yeni iş kuran bir kişi aşağıdaki yapılardan hangisini kullanır?
A) Fonksiyonel yapı
B) Matrix yapı
C) Ürün temelli yapı
D) Coğrafi temelli yapı
- 8) "Yabancılaşma" deyince aklımıza kim gelir?
A) Emile Durkheim
B) Karl Marx
C) Taylor
D) Adam Smith